

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא לח.

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם
1. עמד וימדד ארץ ראה
ויהר גוים ויתפצצו הררי
עד שתי גבעות שלם
הליכות שלם לו:

[illegible]

גליון הש"ס

תוס' ר"ה דא"כ כו' ולא
חייבה רחמנא במוקד.
פי' לקמן דף מב ע"ל תוס'
ד"ה סתם:

מוסף רש"י

מִפְּאָרְךָ הַדּוֹשֵׁי מִמּוֹסֵם
יִשְׂרָאֵל. וְשִׁפְעוּ וְהִפְקִי
מִתּוֹסֵם לִישְׁלָל (וְכִרְוֹת)
ז. עֲמֹד וְהִרְחִיק לָהֶם.
כִּי יִשְׁלָל יוֹסֵם, וְנִשְׁלָל
בְּעֵינֵי רֵשֶׁת לִתְכַנֵּן (וְנִשְׁלָל)
ב. אֵין מִקְבִּילוֹ יִשְׁלָל
שִׁכְר. הִתְחַל וְאֵין טוֹכֵת
הָיָה אֵין שְׁלֵן מִתּוֹן
יִתְקַמֵּן לִשְׁלָל אֵין יִתְקַמֵּן
יִקְנֶה שִׁכְר. (וְנִשְׁלָל וְנִשְׁלָל)
ג. אֲלֵא אֲדָם. רִמָּה לֵית
לֵית אֲדָם קִרְיָסִים אֲדָם
וְלֵית עוֹבֵד כּוֹסֵם לֵית
אֲדָם. וְנִשְׁלָל הָיָה לֵית
לֵית נִתְכַסֵּם יִתְכּוֹם (וְנִשְׁלָל)
(וְנִתְכַסֵּם וְנִתְכַסֵּם)
ו. תִּרְחֹבֵם. שְׁלֵלֵם
נִתְכַסֵּם לֵית (וְנִתְכַסֵּם)

הוסיף. גילה ממון והמירו: **מפארן.**
המסביב והמזרח המורה על כל
האומות ולא קיבלוהו: **והגלה אוסם.**
בנון כפתורים יזולאם ממחמור
(דברים ב) וכנון ובעשר ישוב החורים
ו' (סג) וכן אומות הכדה: **לומר**
שאפי' מקיימין אותן כו'. שהרי אינם
מקיימין אלא מעושהו של פסוק: **למדנו**
תורכסם: תעוזה **מזכר** זה. **לא**
גילו להם טעמו של דבר שהיא ממונו
של כנעני בחזקת המפקד **תמני**
הסכנה: **דגידופא הוא.** כלפי מעלה:
מואלים

שור של כנעני שנגח שור
שלם שנאמר עמד וימודד
מאי ואומר וכי תימאד האי
וכדב יוסף ת"ש הופיע מר
רב מתנה דא"ר מתנה עמד
מצות שנצטוו עליהן בני נח
ומאי משמע דהאי ויתר ליש
התם³ לתנן בהן על הארץ וכו'
דא"ר⁴ יוסף עמד וימודד ארץ
עליהם בני נח ולא קיימום עמם
נשכר אמר רב בריה דרבנא
שכר אמר⁵ ויהי⁶ מ"ר מ' אומר
גדול ת"ל⁷ אשר יעשה אותם
נאמר אלא אדם הא למדת ש
אמרי אין מקבלים עליהן שכר
דא"ר חנינא⁸ גדול המצווה
וכבר שלחה מלכות רומי⁹ שני
קראו ושנו ושלשו בשעת פטי
הוא חזין מדבר זה שאתם אומ
שול כנעני שנגח שור של ישראל
רעהו דקעא אפילו דכנעני כי נ
דישראל כי נגח דכנעני לחייב
שמואל בר יהודה שכיבא ליה
אמר להו מאי אית לי גבי נח
למיעבד הא אפשר למיעבד עב
משה) אל תצר את מיאב ואל
משה לעשות מלחמה שלא ברע
שלא באו אלא לעזור את מואב

דאס בן נכתוב קרא להאי רעהו גבי מועד:
שור של ישראל שנגח שור של כנעני
פפמור: אמרי ממה נפשך אי רעהו דוקא
דכנעני כי נגח דישאל נמי ליפטר ואי
רעהו לאו דוקא אפילו דישאל כי נגח
דכנעני נחייב א"ר אבהו אמר קרא יעמד
וימודד ארץ ראה ויתר גנים ראה שבע
שקיבו עליהם בני נח כיון שלא
עמד והתיר ממונן לישראל ¹³ רבי
יוחנן אמר מהכא ¹⁴ הופיע מדר פארן מפארן
הופיע ממנום לישראל תניא נמי הכי שור
היה עומד על גביה ויהיה עומד על גביה

שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּחֱם שׁוֹר שֶׁל כְּנַעֲנִי פָּסוּר
לְיִשְׂרָאֵל בִּין חָם בִּין מוֹעֵד מִשְׁלֵם נֹזֵק
רָאה וִיתֵר גִּי'ם וְאוֹמֵר הוֹפִיעַ מִהָרָא פֶּאֶרן
מִדֵּר וְיִמּוֹד אֶרֶץ מִבְּע' לִי לְכַרְבֵּד מִתְנֶה
פֶּאֶרן מִפֶּאֶרן הוֹפִיעַ מִמוֹנֵן לְיִשְׂרָאֵל מֵאִי
מִוֹדֵד אֶרֶץ רָאה וְכִ' מֵה רָאה רָאה שְׁבַע
אֶקִּימוֹם עִמֵּד וְהִגְלָה אוֹתָם מֵעַל אֶרֶמְתָּם
דֶּאֱגִלוֹי הוּא כְּתִיב הֵכָא וִיתֵר גִּי'ם וְכְתִיב
וְרָגַם לִקְפָּצָא כְּתוּן עַל אֶרְעָא מֵאִי דֶרֶב יוֹסֵף
רָאה וְכִ' מֵה רָאה רָאה שְׁבַע מִצּוֹת שְׁקִיבִלו
וְהִתְחִין לָהֶם אִיתְגּוּרִי אֲתַגֵּר א"כ מִצִּינוֹ חוּטָא
מִהָרָא שְׁאִפִּילוֹ מִקִּימִינֵי אוֹתָן אִין מִקְבִּילָהן
מִנוֹנֵן שְׁאִפִּילוֹ נִכְרִי וְעוֹסֵק כְּתוּרָה שְׁהוּהוּ כְּכֹהֵן
הָאֵדָם וְחִי בְּהֵם כְּהֵנִים וְלוֹיִם יִשְׂרָאֵלִים לֹא
פִּילוֹ נִכְרִי וְעוֹסֵק כְּתוּרָה הִרִי הוּא כְּכֹהֵן גְּדוֹל
מִצּוּוֹה וְעוֹשֶׂה אֵלָּא כְּמִי שְׁאִינוּ מִצּוּוֹה וְעוֹשֶׂה
וְעוֹשֶׂה וִיתֵר מִמִּי שְׁאִינוּ מִצּוּוֹה וְעוֹשֶׂה: ת"ר
וְרִדְיוֹמוֹת אֵצֶל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל לְמִדּוֹנֵה תוֹרַתְכֶם
תֵּן אִמְרוּ לָהֶם דִּקְדַּקְנוּ בְּכָל תוֹרַתְכֶם וְאִמְתּוּ
שֶׁ שׁוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּחֱם שׁוֹר שֶׁל כְּנַעֲנִי פָּסוּר
בִּין חָם בִּין מוֹעֵד מִשְׁלֵם נֹזֵק שֶׁלֵּם מִמִּנִּי אִין
דִּישְׁרָאֵל לִפְטֵר וְאִי רִעְהוּ לֹא דְרוֹק אִפִּילוֹ
יִכְרִי זֶה אִין אֲנוּ מוֹדִיעִים אוֹתוֹ לְמַלְכוּת ה' רַב
וְחָתָא אִמְרוּ לִיה רַבְנֵן לְעוֹלָא קוֹם נִיזֵל נִינְחֵמִיה
נָא דְכִבְלָאֵי דְגִידּוּפָא הוּא דְאִמְרִי מֵאִי אִפְשֵׁר
אֵל הוּא לְחֻדְרָא גְבִיהַ א"ל "וְאִמְרֵהּ ה'" (א)
וְחֻתְגֵּר בֶּם מִלְחָמָה וְכִי מֵה עֵלָה עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל
תֵּן אֵלָּא נִשָּׂא מֹשֶׁה ק"ו בְּעִצְמוֹ אִמְרוּ וְהֵם מִדִּינִים
מִתּוֹרָה חֲצִירוֹ אֵת הַמִּדְיָנִים וְהַכְּתִיב אוֹתָם
מִזִּמְרִים

ט בהקדש קאחי ומועד דקאי קאי
ממרי נשחיהם הדיוט בהקדש נמי לא
נכנסם אלא ודאי מדלא כתב גבי מועד
ר מועד נמי פטור וה"ק קרא רעבו
הוא דאיכא חילוק בין חס למועד
אבל נשאינו רעבו לא דהדיוט בהקדש
חייב והקדש בהדיוט פטור:

עמד והתיר סמונן לַיִשְׂרָאֵל.
משמע דוקא בענין זה
סנגא יסור עלנו שור עלהן ולמ' ד'
ב' בתרה (לקמן דף ק"ג). גול כעני
חסור ניחא אבל למ' ד מותר קשה:
מפארן הופיע סמונן לַיִשְׂרָאֵל.
ס' הקוטרנס שסיבן
והחזיר המורה בכל האומות ולא
קבלה משמע שר"ל דכפארן נגלה
לאומות וכן משמע בחרוס ירושלמי
דמתרגס מטורא דנגלא אחגלי לבני
יסמעאל ופארן ארץ יסמעאל איז
דכתיב בהר וחסב בחדר פארן
ויבירש מקסט ע"ז (דף כ: וסס') איז
דגרסינן מתי בעי כשעיר מתי בעי
פארן ופארן דכנסת פ' ר"ע (דף טט.)
משמע דפארן הוא סיי דקחשיה
שמות שנקרא לו מדבר לין מדבר קדש
ומדבר פארן מדבר סיי מדבר קדמות
ומדבר פארן סיי מדבר גדול ומד
אחד נקרא סיי ומד אחד נקרא פארן
וכל חמשה שמות דקחשיב במסכת שבת
חמשה חלקים היו בו שכל אחד שמו
אחד ופארן ופארן ופארן ופארן ופארן

השמות אין להקפיד על זה ובאמת
 נד' ששמו פארן נגלה לפני ישמעאל:
אלה האדם. מימה הא אין עובדי
 כוכבים קרויין אדם דמתיא
 כפ' המקבל (ב"מ קד:) אחר רשב' ^א
 אין קברי העובדי כוכבים ממתיא
 כהאל שנאמר אדם כי ימות כהאל
 אהם קרויים אדם ואין העובדי כוכבים
 קרויים אדם וכן' ד' מיתות (ש"ה)
 ד' עט. (שם) פ' בקוטרם דרמ' ^א
 הדבא כרענן סליני עליה דרבי
 שמעון בן יוחי בפרק הנא על יבמותו
 ויבמות דף פא. (שם) ^א ורבינו תם
 מפרש דשילוק בין אדם להאדרי'
 חדע דמפרין ביבמות מקראי
 דנביאים ולא פריך מקראי דמורה
 דהאדם והבהמה אשר ימלא בשדה
 (שמות ט) אך החם היו לנימדם ממך
 ואלא ואמר אלה האדם לומר פירכא
 היא דרבי בריהא ממתיא כנ"כ וטובא

וגר' ויבא חכמים ליום ישראלים לא
 לא למדא שפילוי נכרי ושוקא בתורה
 לא דמחזיק שמוזיר השם מוזיר
 מה יעשה לי דאס (הפלים קמ) ויבא
 ק בתרא דברכות (ד: 33:) ויאמר
 נתן לבני אדם דני אדם שמוע אדם
 וינים אדם גדול הנכנס לפני ולפנים:
 דמגיד דכרו ליעקב (הפלים קמ) ויש
 אר' כספרי דפירש קא חובב עמי:
 לא הכמוז תפילה קדושה נאמר אל
 אלא היו ממזרים בלק אלא ממוזיה
 ונמי הקדוש ברוך הוא למשה לא
 וינים עדיין היו מזהירין שם לאור
 מלאך

עין משפט
נר מצוה

זו א מ"י פ"ח מהלכות
מ"ח הלכה יג סנה
פסין יב טושי"ע י"ד ס'
רמו סעף ו:

6] ראה שבע מצות וכו'.

המטען כולל מסמיקים
שבע עשרה דגים אצל
בירנו אצלם. ופתעה
אין צדד כלל באמות
הגדורות בדרכי
[סנסן מפאר] (אמר);
[סנסן] מן קמון [אמר];
הוא ששכחו לו כל
דגם השווים על
שמן מוצאן שבעה
דגים שאין שם צמח
אחרים. לפיכך קנס
המכור כי לא ידבר
שורקין וכו' לא ידבר
אפומה
ורבתי עליו לא חתי' לו
שפחה ר' (אמר) [אמר]
[אמר] (דבר) לא
אין מדיעס לפלח.
אין מדיעס הדפוסות
הוא כלומר דבריו לא
נעשה שם קנסם אלא
הדפוסות (למחלוקת
הר"ם (אמר) [אמר]
הר"ם (אמר) [אמר]
הוא ר' מיטען אל
המטען אדם אין מיטען
המטען כמאמר כמאמר
המיושר כמאמר כמאמר
המיושר שבוין אין
מיטען אל
מיטען אל
[אמר] (אמר) [אמר]